

WARTO PRZECZYTAĆ

Nadleśnictwo z tradycjami

Sto lat temu, kiedy odradzała się niepodległa Polska, formowały się także pierwsze polskie nadleśnictwa. Taką historię ma właśnie Nadleśnictwo Parczew, które w 2018 r. obchodziło jubileusz 100-lecia powstania. Stał się on pretekstem do przybliżenia działalności leśników w Lasach Parczewskich na przestrzeni wieków.

Dzięki staraniom nadleśnictwa ukazała się monografia „Nadleśnictwo Parczew. Historia gospodarki i administracji” autorstwa Grzegorza Sado i Rafała Zubkowicza.

Jak korzystano z lasu?

Dzięki bogactwu dokumentów w Archiwach Państwowych w Radomiu i Radzynie Podlaskim, w rodzinnych zbiorach i innych źródłach, książka przybliży gospodarkę w tutejszych lasach w XIX, XX i początkach XXI w.

- W publikacji znajdziemy również informacje o tym, jak ludzie korzystali z lasu. Nie chodziło się tam na spacer; w lesie koncentrowało się życie gospodarcze. Z lasu pochodził opał, w Lasach Parczewskich pasano setki krów, a zbieranie grzybów nie było rekreacją, lecz uzupełnieniem domowych spiżarni. Dochodową formą działalności była też dzierżawa stawów i jezior - podkreśla R. Zubkowicz.

Tradycje nadleśnictwa sięgają początków XIX w., kiedy na obszarze dawnych borów królewskich zostało utworzone Leśnictwo Parczew. W 1841 r. było ono jednym z trzech rządowych leśnictw guberni podlaskiej z siedzibą w Siedlcach (pozostałe to Łuków i Janów). Przed wybuchem I wojny światowej jednostka zlokalizowana była w niewielkiej wsi Makoszka. Po odzyskaniu niepodległości to właśnie w Makoszce ulokowano polskie już Nadleśnictwo Parczew. Na przełomie pierwszej i drugiej dekady listopada 1918 r. do służby wstępowali tu pierwsi leśnicy. Zastali nie tylko przetrzebione lasy, ale także zniszczoną infrastrukturę: spalony tartak, zniszczone jeszcze przez Rosjan osady leśne. Główną - była siedziba carskiego nadleśnictwa w Makoszce. Franciszek Demidowicz Demidecki, pierwszy polski nadleśniczy, który przybył tu 10 grudnia 1918 r., zastał ją zdemolowaną i ograbioną z wyposażenia oraz dokumentacji. Trzeba było determinacji i zaangażo-

wania, by w takich warunkach, bez jakichkolwiek środków transportu, organizować działalność administracji leśnej.

Historyczne ciekawostki

R. Zubkowicz zwraca uwagę, iż mało które nadleśnictwo w regionie lubelskim to nadleśnictwo państwowe z tak długimi tradycjami. - Dzisiejsze nadleśnictwa na terenie Puszczy Solskiej czy te na wschód od Parczewa powstały z lasów dużych majątków ziemskich. Parczew, jeszcze jako leśnictwo rządowe, zaistniał w początkach XIX w. 100 lat Nadleśnictwa Parczew to 100 lat leśnictwa w niepodległej Polsce - podkreśla współautor. Na uwagę zasługuje bardzo dobrze zachowany zasób dokumentów z okresu międzywojennego, co jest wyjątkiem w skali kraju. W jednym z nich znalazła się m.in. ważna informacja dotycząca munduru leśnego. Do momentu pracy nad książką i przeglądania akt nie było wiadomo, że w 1919 r. ustanowiono mundur leśnika z rogatywką i w kolorze szarym.

Warto też zwrócić uwagę na akta z czasów okupacji niemieckiej. Są one również wyjątkowe w skali kraju. Ich stan odzwierciedla wojenne zamieszanie. Z akt dowiadujemy się, jak wyglądał początek okupacji niemieckiej czy też zakończenie działań wojennych. Wyłania się z nich czas wielkiego chaosu i dużej próby dla ludzi pracujących w lasach. Okazuje się, że w początkach wojny mieszkańcy okolic Parczewa robili regularne najazdy na lasy; przyjeżdżało tu po kilkaset furmanek, na które ładowano skradzione drewno. - Nie spodziewałem się, że w dokumentach można coś takiego będzie znaleźć i przeczytać - mówi R. Zubkowicz.

Na pewno warto sięgnąć po tę książkę, bo odkrywa jeszcze wiele innych leśnych tajemnic. A po jej lekturze koniecznie odwiedzić Lasy Parczewskie.

MAŁGORZATA KOŁODZIEJCZYK

KOKURS

Mamy dla Państwa trzy książki „Nadleśnictwo Parczew. Historia gospodarki i administracji”. By wziąć udział w konkursie, należy wypełnić poniższy kupon, wyciąć, a następnie wysłać go na adres naszej redakcji: „Echo Katolickie”, ul. Bp. I. Świrskiego 43A, 08-110 Siedlce. Listę nagrodzonych zamieścimy w 7 nr. „Echa”.

**Grzegorz Sado,
Rafał Zubkowicz,
Nadleśnictwo Parczew.
Historia gospodarki
i administracji,
Nadleśnictwo Parczew,
Parczew 2019.**

NADLEŚNICTWO PARCZEW

IMIĘ I NAZWISKO _____

ADRES/TELEFON _____

* WYRAŻAM ZGODĘ NA PRZETWARZANIE DANYCH OSOBOWYCH W CELACH ZWIĄZANYCH Z PRZEPROWADZENIEM KONKURSU. ADMINISTRATOREM DANYCH OSOBOWYCH JEST SOW PODLASIE SP. Z O.O. Z SIEDZIBĄ W SIEDLCACH, UL. BP. I. ŚWIRSKIEGO 43A. WIĘCEJ O OCHRONIE DANYCH OSOBOWYCH NA WWW.ECHOKATOLICKIE.PL

CZYTELNY PODPIS _____